

DARUJEM KRI, DARUJ ŠE TI!

Dan slovenskih krvodajalcev v znamenju 70. obletnice prostovoljnega krvodajalstva v Sloveniji

4. junij – dan slovenskih krvodajalcev in spomin na 4. junij 1945, ko so v ljubljanski Centralni vojni bolnici odvzeli in konzervirali prvih 19 steklenic krvi

Ljubljana, 1. junij 2023 - V Sloveniji letos obeležujemo 70 let prostovoljnega krvodajalstva, Dan slovenskih krvodajalcev praznujemo 4. junija, častitljiv jubilej pa bomo letos obeležili v soboto, 3. junija, na velikem, že 31. srečanju krvodajalcev Slovenije v Veržeju. Kri je najdragocenejše darilo – DARILO ŽIVLJENJU.

Ob dnevu slovenskih krvodajalcev ter ob skorajšnjem praznovanju svetovnega dneva krvodajalcev (14. junij) je prav, da se iskreno in iz srca zahvalimo vsem tistim posameznikom, ki dajejo kri po svoji volji, brez kakršnekoli nagrade razen osebnega občutka zadovoljstva, da nekomu rešujejo življenje ali vračajo zdravje. Zahvala gre še posebej tistim, ki dajejo kri dvakrat, trikrat ali celo večkrat letno.

Začetki transfuziologije in krvodajalstva v Sloveniji segajo v obdobje po koncu druge svetovne vojne, ko je bil v Ljubljani pri Centralni vojni bolnici ustanovljen transfuzijski oddelek. Tam so 4. junija 1945 odvzeli in konzervirali prvih 19 steklenic krvi, zato je 4. junij razglašen za dan slovenskih krvodajalcev. Z razvojem zdravstva so zahteve po večjih količinah krvi imele za posledico ustanavljanje transfuzijskih postaj pri bolnišnicah.

Pomemben mejnik je leto 1953, ko organizacijo krvodajalstva prevzame Rdeči križ Slovenije ter vzpostavi prostovoljno, brezplačno in anonimno krvodajalstvo. Prva s strani Rdečega križa organizirana brezplačna in prostovoljna ter anonimna terenska krvodajalska akcija je bila izvedena na ponedeljek, 9. marca 1953, v sektorski ambulanti Toplice v Zagorju ob Savi. Hkrati je to bila prva terenska krvodajalska akcija Zavoda za transfuzijo krvi iz Ljubljane, kjer so rešitev za pomanjkanje krvodajalcev in krvi našli v terenskih krvodajalskih akcijah. S prvo terensko krvodajalsko akcijo v Zagorju ob Savi je za celotno Slovenijo začelo veljati načelo prostovoljnega, anonimnega in brezplačnega darovanja krvi.

Pobudnik prve krvodajalske akcije v Zagorju ob Savi je bil zdravnik specialista interne medicine in aktivist Rdečega križa, dr. Danilo Gomišček. Krvodajalsko akcijo so podprli Občina Zagorje ob Savi, glavni odbor Rdečega križa Slovenije, Rdeči križ Zagorje, sindikati za organizacijo krvodajalske akcije, Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane, Zveza komunistov Jugoslavije in rudniška uprava. Na prvi dan, 9. marca 1953, je kri v Zagorju ob Savi darovalo 9 rudarjev iz Zagorja. Krvodajalci šest ur pred darovanjem krvi niso smeli zaužiti ničesar drugega kot čaj s kruhom.

Danes se lahko pohvalimo z nekaj manj kot 60.000 rednimi krvodajalci. V Sloveniji daruje kri enkrat letno 60 % krvodajalcev, 28 % krvodajalcev daruje kri dvakrat, 10 % trikrat in 2 % štirikrat. Potrebe po komponentah krvi različnih krvnih skupin so nepredvidljive in večinoma sovpadajo s porazdelitvijo krvnih skupin med prebivalstvom. **V Sloveniji sta najpogostejši krvni skupini A in 0 (A približno 40 %, 0 38 %), krvne skupine B je 15 %, krvno skupino AB pa ima približno 7 % ljudi). RhD pozitivnih je okoli 82 % ljudi, RhD negativnih pa le okoli 18 %.**

Naša država sodi med tiste, ki pokrivajo vse potrebe po krvi same. V Sloveniji daruje kri skoraj 5 % prebivalcev, **vsak delovni dan potrebujemo med 350 – 400 krvodajalcev**, da zadostimo dnevnim potrebam zdravstva po krvi. Letno Rdeči križ Slovenije za potrebe zdravstva organizira skoraj 1200 krvodajalskih akcij, od tega je **več kot 390 t. i. terenskih krvodajalskih akcij**. Prva terenska akcija v koledarskem letu vedno poteka 3. januarja, zadnja praviloma 31. decembra.

70 enot krvi za 70 let

V Veržeu se bomo ob 70-letnici organiziranega krvodajalstva na Slovenskem na 31. srečanju krvodajalcev Slovenije zahvalili vsem krvodajalcem za njihovo humano dejanje. Na srečanju pričakujemo okoli 500 krvodajalcev iz cele Slovenije, svojo prisotnost so napovedali tudi krvodajalci iz Avstrije, Madžarske in Hrvaške. **Zaposleni na Rdečem križu Slovenije** smo se, skupaj z nekaterimi zvestimi prostovoljci, odločili, da bomo **v prostorih Osnovne šole Veržej s sodelovanjem Centra za transfuzijsko medicino Maribor, za 70 let darovali 70 enot krvi.**

Zelo nas veseli, da se je našemu povabilu – ne le na sam dogodek, odzval tudi **minister za zdravje RS, Danijel Bešič Loredan**, ki bo Veržeu ravno tako daroval kri, poleg njega pa tudi **državni sekretar dr. Tadej Ostrc** in **Damir Domjan, vodja Sektorja za zdravila, medicinske pripomočke in lekarniško dejavnost**. Gospod **Zdravko Širec** iz **Kočna ob Ložnici**, predan prostovoljec RKS in krvodajalec, pa bo v soboto **kri daroval že 170-ič.**

Razlogi za darovanje krvi so nesebičnost, predvsem pa želja za pomoč sočloveku in v Sloveniji zato bomo v Rdečem križu Slovenije skupaj s transfuzijsko službo, mediji, družbeno odgovornimi podjetji, šolami, športnimi ter številnimi drugimi društvi in organizacijami ter našimi partnerji, še naprej negovali in širili plemenito tradicijo prostovoljnega, brezplačnega in anonimnega krvodajalstva. Ob tej priložnosti moramo izpostaviti tudi slovensko krvodajalsko iniciativo »Daruj energijo za življenje«, v kateri že trinajsto leto moči združujemo Rdeči križ Slovenije, Zavod RS za transfuzijsko medicino in družbeno odgovorno podjetje Petrol, d. d., ki se mu ob tej priložnosti prav posebej zahvaljujemo.

Hvala vsem krvodajalkam in krvodajalcem za odzivnost, darovanje in pomoč. Hvala, ker omogočate, da marsikatera življenjska zgodba teče dalje, zato le pokličite in se ponovno naročite na darovanje krvi.

DARUJ
ENERGIJO ZA ŽIVLJENJE

REŠUJEM ŽIVLJENJA.
DARUJEM KRI.

Zavod Republike Slovenije
za transfuzijsko medicino
Blood Transfusion Centre of Slovenia

ENERGIJA ZA ŽIVLJENJE